

Sygn. akt III U 956/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 5 października 2015 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. N. prawo do emerytury, począwszy od dnia 1 września 2015 r.

Sygn. akt III U 956/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 grudnia 2015 r.

Decyzją z dnia 5 października 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. N. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach. Wskazano, że dokumentami potwierdzającymi wykonywanie pracy w szczególnych warunkach są świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze sporządzone przez zakład pracy lub w przypadku likwidacji zakładu pracy uwierzytelnione kserokopie z dokumentacji osobowej przedłożone od prawnego przechowawcy dokumentów pozwalające Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych na dokonanie oceny wykonywania prac w szczególnych warunkach. Ponieważ wnioskodawca nie przedłożył takich dokumentów oraz dokumentu określającego charakter pracy zgodnie z rozporządzeniem Ministra

Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia stanowiska pracy górniczej brak podstaw do obniżenia wieku zgodnie z art. 39 ustawy, wobec powyższego odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 5 listopada 2015 r. wnioskodawca J. N. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do emerytury.

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że spełnia on warunek pracy w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat, a tym samym przysługuje mu prawo do emerytury. W pełnym zakresie czasu pracy przebywał on na terenie zakładu górniczego, w którym z uwagi na specyfikę wydobywania siarki metodą podziemnego wytapiania panowały dla wszystkich tam pracujących warunki szkodliwe dla zdrowia. Cały zakład stanowił jedno pole górnicze, nad którym unosił się pył siarkowy, siarkowodór oraz dwutlenek siarki. Z tego tytułu wszyscy pracownicy kopalni pobierali dodatek za pracę w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano w szczególności, że wnioskodawca w dniu 4 września 2015 r. złożył wniosek o emeryturę wcześniejszą z tytułu pracy w warunkach szczególnych. we wniosku zawarł oświadczenie, że nie jest członkiem OFE. W dniu 10 stycznia 2012 r. ukończył 60 lat życia. Organ rentowy uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych, co pozwala na przyjęcie, że posiada on wymagany ogólny staż pracy, tj. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca nie wykazał jednak, że przed 1 stycznia 1999 r. posiada wymagany staż 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Ponieważ na okres zatrudnienia w Kopalni (...) w B. w okresie od 9 listopada 1977 r. do 31 grudnia 1993 r. wnioskodawca nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających zatrudnienie w szczególnych warunkach, organ rentowy odmówił uznania spornego okresu 16 lat, 1 miesiąca i 24 dni za pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Przemysłu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. N., ur. (...), w dniu 4 września 2015 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim równocześnie, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W aktach organu rentowego zalega m.in.: świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 1993 r. wystawione przez (...) LTD Kopalnia (...) w B., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 9 listopada 1977 r. do 31 grudnia 1993 r. na stanowisku magazyniera oraz specjalisty ds. zaopatrzenia i zbytu; angaż z dnia 31 maja 1991 r. z (...) LTD Kopalnia (...) w B., z którego wynika, że z dniem 1 czerwca 1991 r. zostaje wprowadzony nowy system wynagradzania indywidualnego, w związku z czym wnioskodawca z dniem 1 czerwca 1991 r. miał otrzymywać miesięczne wynagrodzenie według 10 kategorii, pracując na stanowisku magazyniera – zaopatrzeniowca w D. (...) i Zbytu w systemie czasowym – 8 godzin dziennie. Obowiązujące od 1 czerwca 1991 r. miesięczne wynagrodzenie obejmowało dotychczasowe składniki wynagrodzenia, jak: wynagrodzenie zasadnicze, dopłaty świąteczne, deputat węglowy, dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatek zmianowy, dodatek z Karty Górnika, dodatek szkolny.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji, decyzją z dnia 5 października 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. N. prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 4 miesiące; składkowe – 24 lata, 8 miesięcy i 10 dni; łącznie – 25 lat i 10 dni.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek o emeryturę z dnia 4.09.2015 r.,
- świadectwo pracy z dnia 31.12.1993 r. wystawione przez (...) LTD Kopalnia (...) w B., angaż z dnia 31.05.1991 r.,
- decyzja ZUS z dnia 5.10.2015 r.,
- karta przebiegu zatrudnienia.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w Kopalni (...) w B. od 9 listopada 1977 r. na stanowisku magazyniera.

Do obowiązków wnioskodawcy należało wydawanie paliwa. Dzień pracy wnioskodawcy rozpoczynał się od zatankowania samochodów służących do przewozu siarki, sprzętu ciężkiego. Początkowo paliwo było dostarczane w beczkach, z których wnioskodawca przelewał je do wiader, a następnie zalewał baki pojazdów. W późniejszym okresie wnioskodawca tankował pojazdy z dystrybutorów. Na koniec dnia pracy również wnioskodawca tankował samochody.

W międzyczasie wnioskodawca pracował głównie na terenie magazynu mieszczącego się na terenie kopalni, gdzie były składowane paliwa, inne chemikalia – kwas siarkowy, kwas solny, odczynniki chemiczne, smary, oleje do kompresorów. W magazynie tym składowane też były inne przedmioty niezbędne do pracy w kopalni, jak śruby do skręcania rur, rury stalowe, narzędzia, farby i lakiery do malowania karoserii samochodów służących do przewożenia siarki. W magazynie pracowało dwóch magazynierów. Wnioskodawca zajmował się przyjmowaniem materiałów chemicznych, ich wydawaniem, a księgowością drugi magazynier. Zdarzało się, że po materiały chemiczne – kwas solny, smary, oleje wnioskodawca wraz z kierowcą jechał do zakładów produkcyjnych.

Wnioskodawca musiał nadto nadzorować na rampie kolejowej plandekowanie siarki, sprawdzając, czy nie są przeładowane wagony. Plandeki następnie były z powrotem przewożone do magazynu, gdzie wnioskodawca musiał przygotować je do następnego wywozu siarki - umyć je, ewentualne rozdarcia skleić odpowiednimi klejami. Po załadowaniu wagonów siarką wnioskodawca pobierał listy przewozowe, w biurówcu zapisywał numery wagonów, tonaż siarki i wracał do pracy w magazynie. Wysyłka siarki odbywała się 1-2 razy w miesiącu, a wypełnianie tej dokumentacji około jednej godziny.

Po około 7 latach wnioskodawca otrzymał nowy angaż, zgodnie z którym przydzielono mu stanowisko specjalisty ds. zaopatrzenia i zbytu. W dalszym ciągu zajmował się pracami w magazynie. Dodatkowo natomiast wyjeżdżał samochodami ciężarowymi po materiały – farby, lakiery, odczynniki chemiczne, oleje, smary, czasami paliwa.

Zdarzało się również, że wnioskodawca miał obowiązek zaopatrywania pola górniczego w kwasy lodowate, kwasy octowe, kwasy siarkowe, inne związki chemiczne potrzebne do udrażniania złoża, ale też materiały pirotechniczne. (...) chemiczne wnioskodawca przywoził wraz z kierowcą z zakładów chemicznych zajmujących się wytwarzaniem tych związków. Wnioskodawca rozładowywał te materiały na polu górniczym przy pomocy dźwigu, pracowników z pola górniczego. Po ich rozładowaniu były one używane do udrażniania złoża, które to prace trwały przez okres 1-2 tygodni. Wnioskodawca jako osoba odpowiedzialna za te materiały przez cały czas był obecny na otwartym polu górniczym, wydając te środki chemiczne sukcesywnie. (...) te były składowane w pobliżu otworu wiertniczego. W razie braku jakiegoś materiału dowoził go z magazynu. Po zużyciu tych związków zbierał opakowania po nich i wywoził je do magazynów.

Wnioskodawca z tytułu wykonywania ww. czynności otrzymywał dodatek szkodliwy.

Dowód:

- zeznania świadka J. K.,
- zeznania świadka B. S.,

- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka J. K. i B. S. oraz wnioskodawcy J. N., jako logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniające. Wynika z nich jednoznacznie charakter zatrudnienia, zajmowane stanowisko pracy, rodzaje powierzonych wnioskodawcy obowiązków w spornym okresie zatrudnienia w Kopalni (...) w B..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. N. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43

ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy

na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac

w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca w dniu (...)r. ukończył 60 lat; we wniosku o emeryturę zawarł oświadczenie, iż nie jest członkiem OFE; a ponadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był zatrudniony w szczególnych warunkach w Kopalni (...) w B. w okresie od 9 listopada 1977 r. do 31 grudnia 1993 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku magazyniera, a później specjalisty ds. zaopatrzenia i zbytu. Będąc zatrudnionym na tych stanowiskach wnioskodawca wykonywał prace, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale IV – „W chemii”, poz. 40 – „Prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych – pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach w wykazie A, dziale IV, poz. 40, pkt 1 – „magazynier” i 15 – „robotnik transportowy”.

Wprawdzie wnioskodawca zajmował się wypełnianiem dokumentacji księgowej dotyczącej wydawania materiałów chemicznych składowanych na magazynie, ale były to czynności jedynie incydentalne, wykonywane w magazynie, na polu górniczym, dotyczące załadunku, rozładunku, w dalszym ciągu mając kontakt z tymi substancjami toksycznymi, żrącymi, parzącymi.

Podkreślenia wymaga, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udawdnianie wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu

ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty

oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 1 września 2015 r., a więc od pierwszego dnia miesiąca zgłoszenia wniosku emerytalnego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.